

Asia: VN/11304/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Olympiakomitean lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain

Suomen Olympiakomitea lausuu otsikkoasiassa mainittuun hallituksen esitykseen siltä osin kuin se koskee yleishyödyllisille yhteisöille annettavista lahjoituksista saatavaa verovähennystä.

Suomen Olympiakomitea pitää lähtökohtaisesti erittäin positiivisena, että lahjanantajan verovähennysoikeutta laajennetaan uusiin lahjansaajiin ja lahjoituskohteisiin kuten liikunnan edistäminen. Näin lunastetaan kevään 2024 kehysriihessä annettu lupaus ja toteutetaan Kansalaisjärjestöstrategiaa 2024-2027 tehty kirjaus.

Asia on ollut esillä useita vuosia muun muassa Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnassa KANEssa. Viranomaisten toimesta on aina löytynyt lukuisia syitä, miksi tällaisen verovähennyksen myöntäminen on mahdotonta. Tätä taustaa vasten onkin hienoa havaita, että ongelmien etsimisen sijaan on otettu ratkaisukeskeinen asenne.

Samalla kun julkinen rahoitus järjestöille on vaarassa vähentyä tai on jo vähentynyt, on tärkeää, että yhteisöjen ja luonnollisten henkilöiden lahjoittaminen järjestöille tehdään helpommaksi.

Positiivista esityksessä on lisäksi se, että verovähennyksen voi saada myös pääomatuloista eikä pelkästään ansiotuloista.

Hyvästä esityksestä huolimatta Suomen Olympiakomitea katsoo, että esityksessä on seuraavia puutteita tai epäselvyyksiä, joita tulisi korjata tai täsmentää:

Mihin perustuu se, että yhteisö tai luonnollinen henkilö voivat saada lahjoitusvähennystä merkittävästi enemmän, jos lahjoitus on annettu tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen yliopistolle, korkeakoululle tai näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle? Kun uudesta lahjoitusvähennyksestä ja sen vaikutuksesta verotuottoihin on saatu kokemusta, olisi toivottavaa, että vähennysten maksimirajoja tarkastellaan uudelleen.

Hallituksen esityksen esitöiden perusteluista ei käy ilmi, miksi lahjoituksen saajalla pitää olla rahankeräyslupa. Onko tarkoituksena ainoastaan varmistaa tietyn tasoisen hyvän hallinnon toteutuminen lahjansaaajan päässä? Rahankeräysluvassa tulee olla laissa mainittu käyttötarkoitus kuten esimerkiksi liikunnan edistäminen. Varsin epäselvää on kuitenkin, että voiko verovähennyksen saada myös sellaisesta liikunnan edistämiseen annetusta lahjoituksesta, joka ei suoraan kohdistu rahankeräysluvassa mainittuun keräyskohteeseen. Toisin sanoen, jos seuran rahankeräysluvan nojalla kerätään rahaa nuorten liikunnan edistämiseen, mutta lahjoittaja haluaakin tukea seuran senioriliikuntaa, voiko tällaisesta lahjoituksesta saada verovähennyksen?

Vaihtoehtoisena mallina voisi olla, että rahankeräyslupavaatimuksesta luovuttaisiin ja tarkasteltaisiin yhteisön sääntöjä. Jos yhteisön sääntöjen tarkoituksipykälässä on mainittu lahjoitusvähennykseen oikeuttava toiminta ja toiminta täyttäisi muutoin yleishyödyllisyyden kriteerit, voisi yhteisö hakeutua verohallinnon listalle ilman, että sillä pitää olla rahankeräyslupa.

Rahankeräys perustuu laajaan yleisöön vetoamisen seurauksena tehtyihin lahjoituksiin, jotka kohdistuvat rahankeräysluvassa mainittuihin kohteisiin. Lahjoittaminen perustuu lahjoittajan tahtoon antaa halumaansa kohteeseen rahaa ja lahjoittaja voi myös asettaa ehtoja rahan käytölle toisin kuin rahankeräyksessä. Rahankeräys on anonyymia, verovähennykseen oikeuttava lahjoitus ei. Lahjoittajan lahjoitusintoa ei tulisi rajoittaa vain keräysluvan mukaisiin kohteisiin, jos lahjoituksen kohde on muutoin lain mukaan vähennyskelpoinen verotuksessa.

Rahankeräyslaki lähtee siitä, että luvanhaltijan pääomittaminen ei ole mahdollista lahjoituksilla. Lain esitöistä ei käy suoraan ilmi, onko verovähennykseen oikeuttavalla lahjoituksella mahdollisuus pääomittaa lahjansaaajan taloutta. Suomen Olympiakomitean osalta tämä konkretisoituu erityisesti Olympiarahaston osalta. Olympiarahasto on rahasto, jonka pääoman tuotolla tuetaan suomalaista urheilua. Olympiarahastoon kerätään rahaa lahjoituksilla ja tietyn kerätyn määrän jälkeen valtio antaa vastaavan summan vastinrahaa. Rahankeräyksellä ei voi kartuttaa Olympiarahaston pääomaa. Lahjoitushalukkuus rahastoon laskee merkittävästi, jos sinne tehtävä lahjoitus ei olisi vähennyskelpoinen verotuksessa. Lahjoituksen kohdistaminen pääomittamiseen tulee ehdottomasti

sallia, koska pääomittamisella voidaan kerätä sellaisia pääomia, joiden tuotto hyödyttää yleishyödyllistä toimintaa parhaimmillaan vuosikymmeniä

Esityksessä edellytetään ilman erityisiä perusteluita, että päästäkseen Verohallinnon listalle, lahjansaajalla tulisi olla tilintarkastaja. Rahankeräyslaki ei edellytä tilintarkastajaa, joten herää kysymys mihin sitä tarvitaan tässä yhteydessä. Pienelle yhdistykselle, jolla ei lain mukaan tarvitse olla tilintarkastajaa, tilintarkastajasta koituva kustannus voisi ylittää mahdollisilla lahjoituksilla saatavan tuoton.

Esitys jättää ulkopuolelle sosiaali- ja terveystalouden järjestöt. Niiden rooli muun muassa liikunnattomuuden vastaisessa työssä on tärkeä. Suomen Olympiakomitean näkemyksen mukaan myös sote-järjestölle voisi tehdä verovähennykseen oikeuttavia lahjoituksia, jos sen rahankeräysluvassa on esimerkiksi liikunnan edistämistä koskeva käyttötarkoitus ja se pystyy osoittamaan, että lahja on käytetty liikunnan edistämiseen

Suomen Olympiakomitea toivoo, että jatkovalmistelussa otetaan huomioon yllä esitettyjä huomioita, erityisesti selvennystä rahankeräysluvan ja verovähennysoikeuden suhteeseen ja pääomittamisen mahdollisuuteen. Lisäksi kansalaisjärjestöjä on syytä kuulla huolella jo ennen kuin lakia ruvetaan implementoimaan, muun muassa liittyen vaatimuksiin verohallinnolle tehtävistä selvityksistä.

Hyvissä ajoin tulee myös varmistaa viranomaisresurssit sekä poliisi-, että verohallintoon, jotta järjestöt saavat lain voimaantulon jälkeen mahdollisimman pian valmiudet ottaa vastaan verovähennyskelpoisia lahjoituksia.

Heikkinen Petri
Suomen Olympiakomitea